

RESENYES BIBLIOGRÀFIQUES

J. Bargalló

Sota aquest títol, aniran apareixent, en cada número del **Recull de treballs** del Centre d'Estudis "Sinibald de Mas" de Torredembarra, ressençons i notes de llibres o articles exhaustius que tinguin alguna cosa a veure amb la nostra localitat o amb la nostra comarca. Ara donem els editats en el curs passat.

—Muntanyola, Ramon: **Llocs i focs**, a cura de Joan Mª Pujals, Institut d'Estudis Tarraconenses "Ramon Berenguer IV", Tarragona, 1982.

Joan M. Pujals, filòleg, ha editat amb molta cura tot un conjunt força voluminós de poemes de Ramon Muntanyola, molts d'ells inèdits i d'altres esparsos en diverses edicions, tots ells referits a ciutats i llocs d'arreu dels Països Catalans, centralment de les nostres comarques. Ramon Muntanyola, sacerdot, nasqué a l'Espluga de Francolí l'any 1917 i va morir a Salou l'any 1973. Promotor de revistes de caire religiós popular en català, ja en els primers anys de la postguerra, destacà com a poeta i com a biògraf (**Vidal i Barraquer, cardenal de la pau**). D'entre els poemes reunits ara a **Llocs i focs** s'hi troba, a la pàgina 253, un d'inèdit i que porta per títol "Torredembarra". El reproduïm a continuació:

“Torredembarra

Entre la platja i la vinya,
et sobredaures la carn.
Vela i somriure en les barques;
somriure i fruits en el camp.

Una miqueta de fàbrica,
un to llamenc, ciutadà;
un gran estímul de vèncer
sense ficar-se en combats.

Les caes, blanques i netes.
El rostre, desensonyat.
Els ulls més fixos en terra
que no enlairats en el blau.

Les festes amples i magres.
Els sants, molt dòcils al plany.
Una Santa de Palermo
venia per pesta i fam.

Ara, d'escreix de turistes,
et trobes amb lloc escàs.
¿No has topat amb sants exòtics,
entre els snobs de l'snack?”

—Recasens i Vives, Daniel: **La parla del Camp de Tarragona (Assaig de Síntesi)**, pròleg de Joan Veny, El Balcó, 1, Òmnium Cultural Tarragonès, Tarragona, 1982.

Daniel Recasens (Tarragona, 1954), filòleg, especialitzat en qüestions de dialectologia, què en l'actualitat es troba treballant als Estats Units, presenta, com assenyala el títol, un breu, i molt interessant, treball sobre aspectes de la parla de la nostra comarca. Aquesta síntesi, imprescindible per a qui vulgui aprofundir en els aspectes dialectals de la llengua que usem, és la primícia d'un treball molt més ampli que, de fa un temps, prepara l'autor.

—Rovira i Gómez, Salvador; Anguera, Pere; i Ventura i Solé, Daniel: **Gran Geografia Comarcal de Catalunya. El Camp de Tarragona (Tar-**

ragonès, Baix Camp, Alt Camp), volum 7, Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1982.

El volum 7 de la **Gran Geografia Comarcal de Catalunya** és dedicat al Camp de Tarragona. Salvador Rovira i Pere Anguera són els autors, amb una col·laboració, del capítol introductorí titulat "Camp de Tarragona". El mateix Salvador Rovira, doctor en història i professor de l'Escola Universitària del Professorat d'E.G.B. de Tarragona, que fou el professor del "Curs d'història de Catalunya" que organitzà aquest hivern la nostra entitat, és l'autor del capítol "El Tarragonès" i de l'article "Torredembarra". Aquest article és una síntesi d'història local i dona notícia de demografia de Torredembarra i dels seus fills il·lustres, entre d'altres coses. Val a dir que Salvador Rovira i Pere Anguera, doctor en història i professor de la Facultat de Lletres de Tarragona, són, amb Xavier Ricomà, president de l'Institut d'Estudis Tarraconensis "Ramon Berenguer IV", els autors d'una Història de Torredembarra que, si a hores d'ara encara no ha sortit a la llum, esperem que ho faci ben aviat.

—Cardona i Mercadé, Albert: "Estudi climàtic de la vila de Torredembarra i del seu entorn" a **Estudis Alfatullencs 7**, Centre d'Estudis d'Altafulla, Altafulla, 1983.

Força documentat estudi que analitza el clima de Torredembarra en el període que va des de 1926 fins a 1980, pel que fa a precipitacions, i en períodes més curts, pel que fa a d'altres temes. Dóna, també, dades d'altres treballs i assenjala que el treball és vàlid, pel que fa a conclusions, per a tota la regió geogràfica, per usar termes de l'autor, Albert Cardona, que comprèn les poblacions d'Altafulla, la Riera de Gaià, La Pobla de Montornès i Torredembarra. De coneixement necessari per a qualsevol consideració i estudi més ampli.

Finalment, i encara que un d'ells fos publicat abans del curs propassat i l'altre no estigui plenament relacionat amb la nostra vila, voldríem ressenyar dos llibres més, que, creiem, són d'interès per a l'estudi local.

—Moreu-Rey, Enric: **Renoms, motius, malnoms i mot de casa**, col·lecció Llengua Viva, 4, Editorial Millà, Barcelona, 1981.

Enric Moreu-Rey, doctor en filologia, catedràtic de la Universitat de Barcelona i autor de nombrosos llibres i articles, especialment referents a qüestions d'Onomàstica, estudia en aquest llibre, que conjuga l'interès

científic amb l'amenitat, la significació i l'etimologia de renoms dels Països Catalans. L'autor en dóna 113, un número considerable, com a pertanyents a Torredembarra, encara que en una lectura atenta hom en pot trobar uns quants més, que Moreu-Rey localitza en d'altres poblacions i que també existeixen en la nostra. L'autor, en el llibre, agraeix la col·laboració d'Araceli Hernández Páez.

—Moreu-Rey, Enric: **Els nostres noms de lloc**, Els treballs i els dies, 22, Editorial Moll, Mallorca, 1982.

Si en el llibre anterior l'autor estudiava una part de l'Onomàstica, concretament la que tracta els noms, cognoms i renoms de persona, l'Antroponímia, aquí n'estudia una altra, la que tracta els noms de lloc, la Toponímia. D'entre els topònims d'arreu dels Països Catalans que té en compte Moreu-Rey, n'hi ha uns quants que són de la nostra vila: Torredembarra, Els Munts, Baix a mar, Babilònia i Clarà. Si del topònim "Torredembarra" l'autor només assenyala que té relació amb la guerra ("torre") i amb antropònims ("en Bara"), o sigui que no aporta res de nou ni aprofundeix, perquè la forma del llibre tampoc li ho permet, en la difícil, i fins ara no aclarida, transformació i datació etimològica d'aquest nom, si que és de força interès l'afirmació que "Babilònia" és una transformació fonètica del femení del nom de persona Bibiloni.

En ser la primera entrega d'aquestes "Ressenyes", com en el cas anterior, deixem constància de dues petites edicions fetes a Torredembarra en els darrers anys:

—Fribourg, Jeanine: **Els darrers cantarers de Torredembarra** (versió catalana de Josep Bargalló i castellana de Josefa Vallés), Centre d'Iniciatives i Turisme, Torredembarra, 1981.

Traducció d'un documentat treball de Jeanine Fribourg, doctora en Etnologia i professora a la Universitat René Descartes de la Sorbona (París), publicat originàriament a la Revista del "Musée de l'Homme", "Objects et Mondes", Tom 20, Fasc. 2, Tardor-Estiu de 1980. Treball realitzat en base d'una enquesta feta els estius de 1973 i 1974, en el qual s'explica detalladament la tasca realitzada pels darrers cantarers de Torredembarra, els de "Cal Cantarer".

—Festes i Tradicions a Torredembarra" (no consta ni editor, ni lloc ni any d'edició).

No massa lluada reproducció d'un treball realitzat per alumnes del

Col·legi Públic "Antoni Roig" de Torredembarra, dirigit pel professor Gabriel Comes, i que obtingué un dels Premis Baldiri Rexach, de la Fundació Jaume I. Tot i que hi manca qualsevol dada, sabem que aquest treball fou editat per l'Ajuntament de Torredembarra a començaments del present any. El treball és un recull de textos i poemes realitzats per alumnes de sisè d'E.G.B. en el curs 1980-81, i que fan referència a costums i tradicions locals.